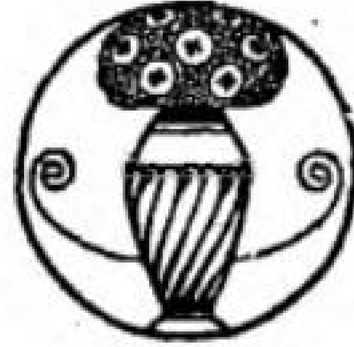
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ TÜRK DİLİ
VE EDEBİYATI MEZUNLARI CEMİYETİ YAYINI. SAYI 2

Mecdut Mansuroğlu

ANADOLU TÜRKÇESİ (XIII. ASIR)
DEHHANİ ve MANZUMELERİ

İSTANBUL
Bürhaneddin Erenler Matbaası
1947

XIII. asır Anadolu Türk şairlerinden D e h h a n î hakkında ilk malûmatı ve iki gazelini Fuad Köprülü vasıtasiyle öğrenmiş bulunuyorduk.[1] Yine Köprülü 'nün bir yazısından[2] Ömer b. Mezid 'in *Mecmūᶜat el-neẓāʾir* 'inde[3] şaire ait bir kaside ve dört gazel bulunduğunu öğrenmekle beraber, bu nazireler mecmuasının kaybolması sebebi ile, son zamana kadar bunların metnine sahip değildik. Mezkûr mecmuanın Kilisli Rif'at Bilge elinden çıkmış bir istinsahı Ankara Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde mahfuzdur. Büyük ölçüde tek yapraklar üzerine yapılmış olan (yaprakların arkası boştur) ve dikkatli bir istinsah hissini veren bu suret 167 sahife olup (mürekkep ile gösterilen 169 sahife sayısı yanlıştır) esas nr. 6074, kayıt nr. 4857 'dir. İşte bu suretin s.

[1] *Selçukîler devrinde Anadolu şairleri. Hoca Dehhanî* (Hayat I, 1, Ankara, 2 kânunuevvel 1926, s. 4—5. Bu yazıdaki iki manzumeden birincisi Eğirdirli Hacı Kemal'in *Cāmiᶜ el-neẓāʾir* yaprak 400 kenarında (mecmua hakkında bk. Fuad Köprülü, *Millî edebiyat cereyanının ilk mübeşşirleri ve divan-ı türkî-i basit, XVI. asır şairlerinden Edirneli Nazmi 'nin eseri,* İstanbul 1928, s. 61 not), diğeri Köprülü 'nün hususî kütüphanesinde XIV. ve XV. asır şairlerinin eserlerini havi mecmuade (burada sıra ile nr. 6 ve nr. 7).

[2] *Selçukîler devri edebiyatı hakkında bazı notlar* (Hayat IV, 102, Ankara, 15 teşrinisani 1928, s. 488).

[3] Bu nazireler mecmuası hakkında malûmat için Bk. Fuad Köprülü, *Millî edebiyat cereyanının ilk mübeşşirleri ve divan-ı türkî-i basit, XVI. asır şairlerinden Edirneli Nazmi 'nin eseri,* İst. 1928, s. 60 not.

3—4 'te bahsi geçen kaside (nr. 1) ile müteakıp şu sahifelerinde bahsedilen dört gazeli bulunur: 8 (nr. 2), 15 (nr. 3), 24 (nr. 4), 69 (nr. 5).[1]

Dehhanî mahlası ile daha üç gazel de Üniversite Küt. Rıza Paşa nr 1547 bir nazireler mecmuasında yaprak 88 b (nr. 8), 135 b (nr. 9), 537 b (nr. 10)'de vardır.[2] Bu manzumeleri dil ve eda bakımından Dehhanî'nin diğer manzumelerinden ayırmak güç olmakla beraber, mahlaslarının Dehanî şeklinde olması bunların bir başka şaire ait olduğunu düşündürebilir. Ancak bilhassa bu devirde mahlasların vezne göre şeddeli ve şeddesiz okunuşu çok görüldüğü gibi, bahis mevzuu olan üç gazelde *Dehānī* lâfzının tevriyeli kullanıldığı (mahlas ve *dehānı* „ağzı") da hatırdan çıkarılmamalıdır (bk. sıra ile beyit 7, 5, 6).

Dehhanî hakkında tarihî bilgimiz az olduğu gibi, edebî hüviyetine dair vereceğimiz hükümleri de elimizdeki 10 manzumesinden çıkarmak mecburiyeti vardır:

Kendisi XIII. asrın ikinci yarısında Selçuklu sarayına intisap etmiş anlaşılan aslen Horasanlı bir şairdir (kasidesinde, nr. 1, beyit 19, Horasan'a dönmek için müsaade diler). Mahlasını belki de Amu-Derya havzasında Dehhan-ı Şir (türkçe adı Düldül-Atlağan) mevkiine mensupluğu dolayısı ile almıştır.[3] Anadolu

[1] Bu mecmuadaki manzumelerin basit bir neşri için bk. Mecdut Mansuroğlu, *En eski Anadolu türçesine ait bazı metinler*, İstanbul, 1 temmuz 1945, sayı 39, s. 4—5.

[2] Bu son mecmuadaki manzumelerin transliterasionlu neşirleri için bk. Mecdut Mansuroğlu, *Anadolu metinleri. XIII. asır, II. Dehanî*, Türkiyat Mecm. VII—VIII, cüz 1, İstanbul 1942, s. 101—104; nazireler mecmuası hakkında bk. ayn. esr. s. 102 not.

[3] Bk. Zeki Velidî Togan, *Umumî Türk tarihine giriş. I. (En eski devirlerden XVI. asra kadar,)* İstanbul 1946, s. 262—263.

Selçuklu hükümdarı III. Alâeddin Keykubad (1298—1300) 'ın sarayında bulunuyordu. Bu hükümdar ona farsça bir *Selçuklu Şehnamesi* yazdırmıştır.

Bugünkü bilgimizle Dehhanî Anadolu Türk edebiyatının ilk profan klâssik şairidir. Dilinde muasırı diğer Türk şairlerine nisbetle arapça ve farsçadan alınma unsurlar (emprunt) daha çok olmakla beraber, yerinde kullanılmış türkçe sözler yanında çok güzel türkçe ifade şekillerine rast gelinir. Zamanına göre nazım tekniğine ve klâssik edebiyat mazmun ve şekillerine lâyıkı ile vakıftır. Muasırlarının aksine olarak, eserlerini tasavvuf propagandası için değil, bediî bir maksatla kaleme almıştır. Şöhreti Anadolu sahasında geniş idi. Manzumelerinin XVI. asra kadar bilinmesi kendisinin çabuk unutulmadığına delildir.[1] Horasan 'dan Anadolu 'ya intikali de iki Türk sahasında kültür iştirakini gösterir.

Dehhanî 'nin bu 10 manzumesinin aşağıda Türk dil bilgisindeki son neticelere uygun olarak aslına en yakın olması gözetilmek suretiyle transkripsionları yapılmıştır. Bu esnada muahhar istinsah mahsulü olan metinlerimizde bu asra ait daha önceki istinsahlardan anlaşılan ses hususiyetleri hesaba katıldığı gibi, vezin ve mefhum icabı değiştirilmesi gereken metin kısımları da o şekilde düzeltilmiş ve bu değiştirmelere notlarda işaret edilmiştir. Metinlerimizin yazılışında bazı imlâ hususiyetleri de göze çarpar. Türk yazı tarihi bakımından ehemmiyeti olan bu yazılışlar şöyle toplanılabilir :

---

[1] Dehhanî'nin şahsiyeti, eserleri ve san'atı hakkında bk. bir de Fuad Köprülü, *Türk edebiyatı tarihi*, İstanbul 1926, s. 318-320; ayn. mll., *Anadolu Selçuklu tarihinin yerli kaynakları. IV. Selçuklular Şahnamesi: Hoca Dehhanî, XIII. asır* (Belleten, VII, Ankara, 27 temmuz 1943, s. 396 — 397).

1. Türkçe sözlerde aruz kalıplarında uzun okunması gereken ünlü (vocal) ve *elif* yazılmış, kısa okunması icap edenlerde ise, ünlü yazılmadığı gibi, *elif* yerine bir ünlü yazmak lüzumu halinde *he* konulmuştur.

2. *saç* ve *saḳla* - sözleri *sad* harfi ile değil, *sin* harfi ile yazılmıştır.

3. *ç* sesi için bir çok türkçe ve hatta yabancı sözlerde *ç* yerine *c* harfi kullanılmıştır (*yüce* 2, 3, *bunca* 3, 4; 10, 2, *ḳılca* 4, 6, *gecürme* 6, 6, *süci* 6, 7, *nice* 7, 2; 7, 4; 8, 5, *inceldise* 7, 4). Maamafih *ç* harfi daha fazla görülür.

4. *p* zarf-fiil (gerundium) eki daima *b* harfi ile yazılmıştır.

Metinlerden istifadeyi kolaylaştırmak, XIII. asır türkçesinin söz hazinesini tanıtmak ve gramer ile sintaksı hakkında fikir verebilmek içine manzumelerin mufaṣṣal bir indeksi de ilâve edilmiştir. Bu neşri D e h h a n î 'deki dil hususiyetlerini belirten bir inceleme takip edecektir.

1.

1. Sun i sāḳī güle güle bize ol revḥ u reyḥānı,
ki gül yine bezemişdür bu gün ṣaḥn-ı gülistānı.

2. Cemāl-i ṣūret-i Leylī kelāmın virdi Mecnūna,
ki bülbül göge irürdi bu dem derdinden efġānı.

3. ʿAceb degül, eger bülbül ḳılursa naġme-i Dāvud,
ki gül üstine dutmışdur söġüt çetr-i Süleymānı.

4. Çū Yūsuf Mıṣr şehrinde ʿazīz oldı gül u bülbül
uş ider giçe u gündüz fiġān çün pīr-i Kenʿānī.

1. *revḥ u reyḥān*] *u* yok.
2. *kelāmın*] Metinde *kelarmın*.
4. *gül u bülbül*] *u* hareke ile gösterilmiş.

5. Eger oḳ urmadısa gül yine bülbül yüregine,
niçün ḳana bulaşupdur serā ser cümle peykānı.

6. Gül-i sūrī, gül-i sūsen, gül-i nesrīn, gül-i raᶜnā,
bu dördiyle bezenmişdür cihānuñ çār erkānı.

7. Bu dürlü gül ger isterseñ, baḳā bāġında var, iste,
dirīġā, kim vefā itmez bize bu ᶜālem-i fānī.

8. Bu gül devrinde ᶜömrüñi geçürme żāyiᶜ i ġāfil,
ki gül devri bigi tīzçek geçer bu ᶜömr devrānı.

9. Müdām iç bir yañaġı gül nigār ile gülistānda,
ki ḳarşuña ḳıla her dem yañaḳlarla gül-efşānī.

10. Bu mevsimde gül u meyle kişi beslemese cānın,
san anı bir ḳuru gövde, ki yoḳdur ᶜaḳlı u cānı.

11. Cihān cennet olup durur ser-ā ser, ger inanmazsañ,
gözüñ nerkis gibi aç gör, ki güldür ḥūr u ġılmānı.

12. Meger bezm-i şehinşehdür leṭāfetde bu gün gülşen,
ki olup bülbül u ḳumrī nedīm u hem ḫōş-elḥānı.

13. Şehinşāh-ı felek-rifᶜat, ᶜalāʾ-i dīn u dünyā çūn,
ki ḳatl itdi ᶜAlī bigi cihānda nesl-i Mervānı.

14. ᶜAlī durur, eger her kim göre ẓāhir diler ise,
ᶜayın gibi göz açup gör cihānda şīr-i merdānı.

15. Eyā şāh-ı felek-rifᶜat, ki dāʾim baht ile devlet,
ḳılur dergāhuña secde, urur topraġa pīşānī.

16. Süleymān rūḥı şād oldı, ki fitne dīvini bende,
bıraġuban bezemişsen Süleymān bigi devrānı.

---

5. *bulaşupdur*] Metinde *balaşap.*
8. *yañaḳlarla*] Metinde *yañaḳlariyle.*
14. *ᶜayın gibi*] Metinde *ᶜAli gibi.*

17. Biḥamdillah, ki medḥüñi bu gün her meclis içinde
dehānından dür-i maʿnī döker söziyle Dehhānī.

18. Yiri durur ḳulaġuñda dutasen sözümüñ dürrin,
ki ol dürden ḫacāletde ḳalupdur dürr-i ʿummānī.

19. Yüz urup tapuña geldi, icāzet vir aña şāhā,
ki yine devletüñde ben görem milk-i Ḫorāsānı.

20. Hemīşe tā bu mevsimde cemāli ṭalʿatı günüñ,
sinüñ yüzüñ bigi şāhā bezemez bāġ u bōstānı.

21. Kemāl-i devletüñ güni bezesün bāġ-ı dünyāyı,
daḫı noḳsān ḫazānından ilāhīm saḳlasun anı.

22. İşidüp aduñı şāhum sefer ḳıldum bu iḳlīme,
irişdüm, yüzüñi gördüm, didüm „Zī vech-i nūrānī!"

23. Seḫāvetde, şecāʿatde daḫı aduñ işidürdüm,
sini Ḥaḳ müstedām itsün, seversen dīn u īmānı.

24. Dilegüm bu durur sinden: Bu dördi saklaġıl muḥkem
hemīşe, dīn ile ʿadli, şecāʿatle ḫōş iḥsānı.

25. Mürüvetde ne, kim vardur, binüm hakḳumda ḳılduñ sen;
vefānuñ maʿdeni olduñ, seḫānuñ luṭf ile kānı.

26. Diri oldukça ben ḳuluñ, işidesen eyā şāhum,
sinüñ medḥüñle tolduram niçe defterle dīvānı.

2.

1. Zihī devlet, ki gözlerüm yüzüñden oldı nūrānī,
viṣālüñ luṭf idüp savdı başumdan girü hicrānı.

2. Severem sini cān bigi, ḫaṭā didüm mʿāẕallah,
ne miḳdārı ola cānuñ, ki beñzedem saña cānı.

3. Yüce boyuñ ḳılur bende çemende serv-i āzādı,
yüzüñ mihri ider tābān felekde māh-ı tābānı.

4. Eger emse idi sinüñ leb-i laᶜlüñden İskender,
niderdi isteyüp bunça cihānda āb-ı ḥayvānı.

5. Egerçi cemᶜ şemᶜisen begüm her cemᶜ arasında,
perīşān ḳılma saçuñı, esirge ben perīşānı.

6. Bu gün çün ḥüsn devrānı Sikender ān u adiyle
süre gör devr i ḥüsnüñi, ki geçer ḥüsn devrānı.

7. Cemālüñ i büt-i Çīnī cihānı dutdı ser tāser,
nite kim Rūm ilin şiᶜriyle bu gün dutdı Dehhānī.

3.

1. Boyuñ cennetde ṭūbīye eger salmaz ise sāye,
kim anı cennet ehlinden naẓarda bir çöpe saya?

2. Egerçi kim müṭavveldür saçuñuñ hīç uçı yoḳdur,
sor āḫır ḳıl beḳıl disün nesīm-i ġāliye-sāya.

3. Dişüñ dürlerine lālā olursa lūlū-yı lālā,
bu manṣıb çoḳ degülmidür bu gün lūlū-yı lālāya?

4. Ḫaṭ u ḫāl u saçuñ görüp göñül sevdāsına düşmiş,
zī miskīn, göz ḳara idüp ne düşdi bunça sevdāya?

5. Cemālüñle bir araya gelür olsa muḳābil ay,
cemālüñ ittiṣālinden düşer biñ iḥtirāḳ aya.

6. Göñül virdüm, belā aldum, ḳad-i bālāñı çün gördüm,
göñül virmek belā imiş, bilimedüm, bu bālāya.

7. Ḳalem yazdı bu sevdāyı başuma, ger ḳalem bigi
başum gitse, yiter baña bu sevdā sūd u sermāye.

---

5. *cemᶜ şemᶜisen*] Metinde *cemᶜe cemᶜisen.*
6. *ān*] Metinde *ay.*
3. *lūlū-yı lālā*] Metinde *lāle. çoḳ*] Metinde *çün.*

8. Bu sevdañ odıdur, dün gün yanar içümde pinhānī
sirāyet idüben bir gün dutışısar süveydāya.

9. Söziyle gerçī Dehhānī, güher kānı durur, illā
zer oldı işi, çūn virdi göñül sen sīm-sīmāya.

4.

1. Zihī gevher, ki aruluḳda güherveşdür, dişi lūlū,
yüzin görüp urur yire özin her dem gül-i ḫōd-rū.

2. Yüzi güldür, saçı sünbül, boyı serv u lebi şekker,
melek-sīret, ḥasan-ṣūret, ḳaşı fettān, gözi cādū.

3. Bilüsüzlük idüp bu, kim muḳābil oldı yüzine,
ḳamuya rūşen oldı, kim ḳatı yüzlü imiş gözgü.

4. Yiridür, dağlara düşsem yine Ferhādveş andan,
ki şīrīn sözleri vardur, şekerden hem daḫı datlu.

5. Niçe gözleyem ol ḳaşı, ki ḫışmı yasını ḳurmış,
atar kirpikler oḫını peyā pey gözüme ḳarşu.

6. Bilinden kimsene hergiz ḫaber virmeye bir ḳılça,
meger ger ḳıl yaranlara ḫaber virmez ise gizlü.

7. Degül mümkin, ki göñülden ögütle çıḳaram anı,
ağarmaz hiç Dehhānī yuyuban ṣūret-i Hindū.

5.

1. ʿAceb bu derdümüñ dermānı yoḳmı?
yā bu ṣabr itmegüñ oranı yoḳmı?

2. Yanaram mumlayın başdan ayağa,
nedür, bu yanmağuñ pāyānı yoḳmı?

3. Güler düşmen binüm ağladuğuma,
ʿaceb şol kāfirüñ īmānı yoḳmı?

4. Delüpdür cigerümi ġamzeñ oḳı,
ara, yürekte gör, peykānı yoḳmı?

5. Gözin ḫancerleyin boynuma çaldı,
ᶜaceb ol ẓālimüñ īmānı yoḳmı?

6. Su gibi ḳanumı toprağa ḳarduñ,
ne sanursen, ġarībüñ ḳanı yoḳmı?

7. Cemāl-i ḥüsnüñe maġrūr olursen,
kemāl-i ḥüsnüñüñ noḳsānı yoḳmı?

8. Begüm Dehhānīye ölmezden öñdin,
tapuña irmege imkānı yoḳmı?

6.

1. Bahār irişdi u ḳıldı cihānı nūrānī,
gelüñ teferrüc idelüm, gül u gülistānı.

2. ᶜAceb ne siḥr oḳıp bu seher yili ürdi,
ki cennet itdi gül-i terle bāġ u bōstānı.

3. Cemāl-i ṭalᶜat-ı Leylī kelām virdi ᶜaceb,
ki itdi ᶜāşıḳ-ı Mecnūn hezār destānı.

4. Eger gül urmadısa bülbülüñ yüregine oḳ,
niçün bulaşdı ḳızıl ḳana şöyle peykānı.

5. Ḳadeḥ elümde u sāḳī, nedīm u ḳarşuma gül,
ḥasūd görüben disün „Zi ᶜayş-ı sulṭānī!“

---

4. *peykānı*] Metinde *pāyānı*.
5. *gözin*] Metinde *gözi*.
1. *gül u gülistānı*] Metinde *u* yok.
2. *siḥr*] Mısrada kırmızı mürekkeple silinen *efsūn* sözünün altına yazılmış.

6. Geçürme furṣatı boynuñ egüp benefşe bigi,
ki gül bigi geçer uş tīz ᶜömr devrānı.

7. Süçi yürek ḳanıdur, yir yutmadın sen iç,
bu gül devrinde, ki Ḳārūn-ı muḥteşem ḳanı?

8. Çu ᶜömr bāḳī degüldür, gül u şarāb ile ḫōş,
bu bāḳī ᶜömrüñi sür tā ki ᶜömrdür fānī.

9. Niçe niçe nedīm u dōst didi ḳumrī bigi,
yārinden ayru düşelden bu resme Dehhānī.

7.

1. Ṣabr eyle göñül, derdüñe dermān ire, umma,
Cān atma oda, bīhūde cānān ire, umma.

2. Gözüñ ṣadefinden niçe dürdāne dökersen,
şol dişi güher, dudağı mercān ire, umma.

3. Gül vaṣlı dilerseñ, ḳo bu feryādı i bülbül,
gül ġonca gibi ağzı gülistān ire, umma

4. İnçeldise hicr ile ḳarınça gibi bilüñ,
firḳat niçe bir ola, Süleymān ire, umma.

5. Yaᶜḳub bigi ḥüzn ile ḳatlan bir iki gün,
Bir gün ḫaber-i Yūsuf-ı Kenᶜān ire, umma.

6. Feryād u fiġān itme i bülbül daḫı ağzuñ
yum ġonca gibi, yine gülistān ire, umma.

7. Maḳṣūd inan, kim ele dūşvār irişür,
yırtma yaḳañı, elüñe āsān ire, umma.

8. Ağyār elinden saña şol yār iremez,
āşkār ola bir gün, pinhān ire, umma.

---

9. *nedim u dōst*] Metinde *u* yok.
8. *iremez*] Metinde *irmez*.

9. Bu resme, ki Dehhānī durur şem^c gibi zār,
başdan ayağa ömrine pāyān ire, umma.

8.

1. Vaşf-ı lebüñle şi^crüm olur ser beser lezīẕ,
kim ābı ḳand-i nāb-ı mükerrer ider lezīẕ.

2. Ḳaddüñ nihāli gibi bulınurmı nihāl, kim,
şeftālū-yı lebüñ gibi vire s̱emer lezīẕ.

3. Şīrīn degülmi şūḫ gözüñ la^clüñ ile kim,
bādāmı ḳanda ise, ider ḳandter lezīẕ.

4. Ehl-i niyāza nāzuñı az itme, luṭf ḳıl,
kim nāz-ı nāzenīn olur i şīveger lezīẕ.

5. Şīrīn lebüñe ben niçe cān virmeyem, ki olur,
cān ^cazīz kişiye i sīm-ber lezīẕ.

6. Yaşum görüp yüzüme niçün baḳmaya ḥabīb?
^cĀlemde ḳadr ile olur sīm u zer lezīẕ.

7. Zülfi bigi Dehānī (dehānı) beyānın uzatma kim,
resmī ḫaber, bilürsen, olur muḫtaṣar lezīẕ.

9.

1. Ay yüzüñde ḫaṭ belürse, gözlerüm giryān olur,
hāle görinse kenār-ı māhda, bārān olur.

2. La^clüñ içün gözlerüñ bir birine ḫancer çeker,
ol iki mest arasında ḳorḳaram, kim ḳan olur.

---

9. *^cömrine*] Metinde *^cömrinī.*
1. *nāb*] Metinde *bāb.*
2. *bulınurmı*] Metinde *varmıdur bir.*
1. *ay*] Metinde *gül* veya *gün.*

3. Gül budağı gibi gülşende salınsañ nāz ile,
ḳarşuña başın salup serv-i revān ḥayrān olur.

4. Zülfi üstinde gören dir küşe-i ebrūsını:
„Sāyesi dutmış cihānı niçe ḫōş eyvān olur".

5. Gizledi ḫaṭṭı Dehānī (dehānı) ḫātemin dilde dutar,
şimdi fitne devridür, yoḳ yire çoḳ bühtān olur.

10.

1. Bir ḳadeḥle bizi sāḳī ġamdan āzād eyledi,
Şād olsun göñli anuñ, göñlümi şād eyledi.

2. Bende idi bunça yıllar ḳaddine serv-i revān,
doğrulukla ḳulluḳ itdügiçün āzād eyledi.

3. Ḫusrev-i ḫūbān iden sen dilber-i şīrīn-lebi,
Bisütūn-ı ʿışḳ içinde bini Ferhād eyledi.

4. Od ile ḳorḳutma vāʿıẓ bizi, kim laʿl-i nigār,
cānumuz bizüm oda yanmağa muʿtād eyledi.

5. Naṣ getürdi hüsninüñ daʿvāsın işbāt itmege,
ol, ki yārüñ ḳaşını nūn u gözin ṣād eyledi.

6. Aldayup aldı Dehānī (dehānı) yoḳ bahāya cānumı,
sorana „Bir būseye aldum" diyü ad eyledi.

7. İster iseñ milk-i ḥüsn ābād ola, dād eyle, kim,
pādişehler dād ile milkini ābād eyledi.

---

4. *dir*] Metinde *bir*. *dutmış*] Metinde *ṭutmış*.
5. *dilde*] Metinde *dilden*.
2. *doğrulukla*] Metinde *ṭoğrulukla*.

İ N D E K S

Kerre içinde a sözün arapça, f farsça olduğunu gösterir. İslâmî devreden önce türkçede görülen alınma sözlere ayrıca işaret edilmemiştir. Türkçe ek almış arapça ve farsça sözler (at) ve (ft) işaretleri ile gösterilmiştir. Düzeltme veya fark dolayısiyle satır altı notlarında görülen sözler diğerlerinden ayırt edilmeyecek şekilde indekse alınmıştır.

bir būseye a.-d-u-m 10,6
a.-d-ı . . . cānumı 10,6
ᶜalā᾽ (a) yükseklik
ᶜa.-i dīn u dünyā 1,13
alda- aldatmak
a.-y-up aldı . . . cānumı 10,6
ᶜālem (a) cihan, âlem
ā.-de . . . olur . . . lezīẕ 8,6
ā.-i fānī 1,7
ᶜAlī (a) Ali (peygamber)
ᶜA. bigi 1,13
ᶜA. gibi 1,14
ᶜA. durur 1,14
ān (f) güzellik
Sikender ā. u adiyle 2,6
andan ondan
dağlara düşsem a. 4,4
anı onu
san a. bir ḳuru gövde 1,10
ilāhīm saḳlasun a. 1,21
kim a. . . . bir çöpe saya 3,1
çıḳaram a. 4,7
anuñ onun
gönli a. 10,1
aña ona
icāzet vir a. 1,19
ara ara
bir a.-y-a gelür olsa 3,5
cemᶜ a-şı-n-da 2,5
iki mest a.-sı-n-da 9,2
ara- aramak
a. . . . peykānı yoḳmı 5,4
arulıḳ temizlik

a.-da güherveşdür 4,1
āsān (f) kolay
ā. ire, umma 7,7
ᶜāşıḳ (a) âşık
ā.-ı Mecnūn 6,3
āşkār (f) belli, meydanda
ā. ola 7,8
at- atmak
a.-ar kirpikler oḫını 4,5
cān a.-ma oda 7,1
ay ay
a. yüzüñde 9,1
gelür olsa muḳābil a. 3,5
düşer biñ iḫtirāḳ a.-a 3,5
Siḳender a. u adiyle 2,6
ayaḳ ayak
başdan a.-a 5,2 ; 7,9
ᶜayın (a) ayın harfi
ᶜa. gibi göz açup gör 1,14
ayru ayrı
a. düşelden 6,9
ᶜayş (a) eğlence
zī ᶜa.-ı sulṭānī 6,5
az az
a. itme 8,4
āzād (f) azat, serbest, hür
ḳulluḳ itdügiçün ā. eyledi 10,2
ġamdan ā. eyledi 10,1
ḳılur bende . . serv-i ā.-ı 2,3
ᶜazīz (a) çok sevgili
ᶜa. kişiye 8,5
ᶜa. oldı 1,4
bāb (a) kapı
ḳand-i b.-ı mükerrer 8,1
bādām (f) badem
b.-ı . . . ider . . lezīẕ 8,3
bāġ (f) bahçe

cennet itdi . . . b. u
bōstānı 6,2
bezemez b. u bōstānı 1,20
baḳā b.-ı-n-da var 1,7
bezesün b.-ı dünyāyı 1,21
bahā (f) değer, kıymet
aldı . . yoḳ b.-y-a 10,6
bahār (f) ilk bahar
b. irişdi 6,1
baḫt (f) tali, kader
b. ile devlet ḳılur . .
secde 1,15
baḳ- bakmak
yüzüme . . b.-ma-y-a 8,6
baḳā (a) bakilik
b. bāğında 1,7
bāḳī (a) baki
b. ᶜömrüñi 6,8
ᶜömr b. degüldür 6,8
bālā (a) yüksek
göñül virmek . . . bu
b.-y-a 3,6
ḳad-i b.-ñ-ı . . gördüm 3,6
baña bana
yiter b. bu sevdā 3,7
bārān (f) yağmur
b. olur 9,1
baş baş
b.-u-m gitse 3,7
yazdı . . . b.-u-m-a 3,7
savdı b.-u-m-dan 2,1
b.-dan ayağa 5,2 ; 7,9
b.-ı-n salup 9,3
beg bey
b.-ü-m 2,5 ; 5,8
belā (a) belâ
b. imiş 3,6
b. aldum 3,6
belür- belirmek
ḫaṭ b.-se 9,1
ben ben
b. görem 1,19
b. . . cān virmeyem 8,5
b. ḳuluñ 1,26
esirge b. perīşānı 2,5
bend (f) bağ
b.-e bıraġuban 1,16
bende (f) köle
b. idi 10,2
ḳılur b. 2,3
benefşe (f) menekşe
b. bigi 6,6
beñzet- benzetmek
b.-e-m saña cānı 2,2
besle- beslemek
kişi b.-me-se cānın 1,10
beyān (a) bildirme
dehānı (Dehānī) b. -ı-n uzat-
ma 8,7
beze- bezemek, süslemek
b.-miş-sen . . . dev-
rānı 1,16
gül . . b.-miş-dür . . .
şaḫn-ı gülistānı 1,1
cemāli ṭalᶜatı günüñ . . .
b.-mez bāğ u bōstānı 1,20
kemāl-i devletüñ güni b.-sün
bāğ-ı dünyāyı 1,21
bezen- bezenmek, süslenmek
bu dördiyle b.-miş-dür cihā-
nuñ çār erkānı 1,6
bezm (f) eğlence meclisi
b.-i şehinşehdür . . .
gülşen 1,12
bırak- bırakmak
bende b.-uban bezenmişsen
1,16

bigi gibi (krş. gibi)
ᶜAlī b. 1,13
Süleymān b. 1,16
Yaᶜḳūb b. 7,5
benefşe b. 6,6
cān b. 2.2
gül b. 6,6
ḳalem b. 8,7
ḳumrī b. 6,9
sinüñ yüzüñ b. 1,20
zülfi b. 8,7
gül devri b. 1,8
biḥamdillah (a) Allaha şükür
b. ki medḥüñi . . . dehānından dü -i maᶜnī döker 1,17
bīhūde (f) boşuna
b. cānān ire, umma 7,1
bil bel
inçeldise . . . b.-ü-ñ 7,4
b.-i-n-den . . . ḫaber virmeye 4,6
bil- bilmek
b. - ür-sen, olur muḫtaṣar lezīẕ 8,7
belā imiş, b.-i-me-d-ü-m 8,6
bilüsüzlük bilgisizlik
b. idüp . . . muḳābil oldı yüzine 4,3
bini beni
b. Ferhād eyledi 10,3
binüm benim
b. ağladuğuma 5,3
b. ḥaḳḳumda 1,25
biñ bin
b. iḫtirāḳ 3,5
bir bir
b. gün 3,8; 7,5; 7,8
b. iki gün 7,5
b. nihāl 8,2
b. ḳuru gövde 1,10
b. yañağı gül nigār 1,9
b. küşe-i ebrūsını 9,4
b. araya 3,5
b. būseye 10,6
b. çöpe 8,1
b. b.-i-n-e 9,2
b. ḳadeḥle 10,1
b. ḳılça 4,6
bir bir şekilde
firḳat niçe b. ola 7,4
Bîsütūn (f) Bisütun Dağı
B.-ı ᶜışḳ 10,3
biz biz
cānumuz b.-ü-m 10,4
b -i . . āzād eyledi 10,1
ḳorḳutma . . b.-i 10,4
sun . . . b.-e 1,1
vefā itmez b -e 1,7
bōstān (f) çiçek bahçesi
bezemez bāğ u b.-ı 1,20
cennet itdi . . . bāğ u bōstānı 6,2
boy boy
b.-u-ñ ḳılur bende 2,3
b.-u-ñ . . . salmaz ise sāye 3,1
b.-ı serv (-dür) 4,2
boyun boyun
b.-u-m-a çaldı 5,5
b.-u-ñ egüp 6,6
bu bu, şu
b. dem 1,2
b. gün 1,1; 1,12; 1.17; 2,6; 2,7; 3,3
b. sevdāyı 3,7
b. manṣıb 3,3
b. ᶜömr devrānı 1,8
b. seḥer yili 6,2
b. ᶜālem-i fānī 1,7

b. dürlü gül 1,7
b. derdümüñ 5,1
b. ṣabr itmegüñ 5,1
b. yanmaġuñ 5,2
b. dördi 1,24
b. feryādı 7,3
b. bāḳī ᶜömrüñi 6,8
b. bālāya 3,6
b. iḳlīme 1,22
b. sevdā(yı) 3,7
b. resme 6,9; 7,9
b. mevsimde 1,10; 1,20
b. gül devrinde 1,8; 6,7
b. dördiyle 1,6
b. . . muḳābil oldı 4,3
b. sevdañ odıdur 3,8
b. durur 1,24

budaḳ dal, budak
gül b.-ı 9,3

bulaş- bulaşmak
b.-dı ḳızıl ḳana 6,4
ḳana b.-up(-dur) 1,5

bulın- bulunmak
b.-ur-mı nihāl 8,2

bunça bunca
b. yıllar 10,2
b. sevdāya 3,4
isteyüp b. 2,4

būse (f) öpücük
bir b.-y-e aldum 10,6

bühtān (a) iftira
çoḳ b. olur 9,5

bülbül (f) bülbül
b. . . ider efġān 1,4
b. göge irürdi . . . efġā-nı 1,2
b. ḳılursa naġme-i Dāvud 1,8
olup b. u ḳumrī nedīm u hem
ḫōş elḥānı 1,12

b. yüregine 1,5
b.-üñ yüregine 6,4
i b. 7,3; 7,6

büt (f) put, güzel
b.-i Çīnī 2,7

cādū (f) büyücü
gözi c. (-dur) 4,2

cān (f) can
olur c. . . . lezīz 8,5
yoḳdur ᶜaḳlı u c.-ı 1,10
miḳdārı ola c.-nuñ 2,2
c.-u-muz . . oda yanmaġa 10,4
beñzedem saña c.-ı 2,2
aldı . . . c.-u-m-ı 10,6
beslemese c.-ı-n 1,10
c. atma 7,1
c. virmeyem 8,5
c. bigi 2,2

cānān (f) sevgili
c. ire, umma 7,1

cemᶜ (a) toplama
c. arasında 2,5
c. şemᶜisen (cemᶜisen) 2,5

cemāl (a) yüz güzelliği
c.-ü-ñ . . . cihānı dut-dı 2,7
c.-ü-ñ ittiṣālinden 3,5
c.-ü-ñ-le bir araya gelür olsa 3,5
c.-i ṭalᶜatı günüñ 1,20
c.-i ḥüsnüñe 5,7
c.-i ṣūret-i Leylī 1,2
c.-i ṭalᶜat-ı Leylī 6,8

cennet (a) cennet
c. ehlinden 3,1
c.-de . . . salmaz ise sā-ye 3,1
c. olup durur 1,11

e. itdi 6,2
ciger (f) ciğer
delüpdür c.-ü-m-i 5,4
cihān (f) cihan
c. cennet olup durur 1,11
c.-uñ çār erkānı 1,6
c.-ı dutdı 2,7
sāyesi dutmış c.-ı 9,4
ḳıldı c.-ı nūrānī 6,1
gör c.-da 1,14
isteyüp c.-da 2,4
ḳatl itdi c.-da 1,13
cümle (a) bütün
c. peykānı 1,5
çal- vurmaḳ
gözin . . . boynuma ç.-dı 5,5
çār (f) dört
cihānuñ ç. erkānı 1,6
çek- çekmek
gözlerüñ bir birine ḫancer ç.-er 9,2
çemen (f) çimen
ḳılur bende ç.-de serv-i āzādı 2,3
çetr (f) çadır
ç.-i Süleymānı 1,3
çıḳar- çıkarmak
göñülden ögütle ç.-a-m anı 4,7
Çīnī (f) Çinli
büt-i Ç. 2,7
çoḳ çok
ç. bühtān olur 9,5
ç. degülmidür 3,3
çöp çöp
bir ç.-e saya 8,1
çū (f) gibi, mademki (krş. çün)
ç. Yūsuf 1,4
ç. ᶜömr bāḳī degüldür 6,8
çün (f) gibi, mademki, vaktaki, o halde (krş. çū)
ider . . . fiġān ç. pīr-i Kenᶜānī 1,4
bu gün ç. ḥüsn devrānı 2,6
ᶜalāʾ-i dīn u dünyā ç. ki ḳatl itdi . . . nesl-i Mervānı 1,13
belā aldum, ḳad-i bālāñı ç. gördüm 3,6
zer oldı işi, ç. virdi göñül 8,9
lālā olursa . . . bu manṣıb ç. degülmidür 3,3
dād (f) adalet
d. ile . . ābād eyledi 10,7
d. eyle 10,7
daġ dağ
d.-lar-a düşsem 4,4
daḫı ve; dahi; daha
bezesün . . . d. . . . ilāhīm saḳlasun 1,21
feryād u fiġān itme . . . d. aġazuñ yum 7,6
secāᶜatde d. aduñ işidürdüm 1,23
şekerden hem d. datlu 4,4
dāʾim (a) daima
d. . . . ḳılur secde 1,15
datlu tatlı
şekerden hem daḫı d. 4,4
daᶜvā (a) iddia, dava
ḫüsninüñ d.-sı-n isbıbāt itmege 10,5
Dāvud (a) Davud (peygamber)

„bir būseye aldum" d.-y-ü ad eyledi 10,6
dil (f) gönül
ḫātemin d.-de (n) dutar 9,5
dilber (f) güzel
sen d.-i şīrīn-lebi 10,3
dile- istemek, dilemek
gül vaşlı d.-r-se-ñ, ḳo bu feryādı 7,3
ᶜAlī durur, eger her kim göre ẓāhir d.-r ise 1,14
dilek dilek
d.-ü-m bu durur 1,24
dīn (a) din
seversen d. u īmānı 1,23
saḳlağıl . . . d. ile ᶜadli 1,24
aᶜlā'-i d. u dünyā 1,13
diri hayatta
d. oldukça 1,26
dirīġā (f) yazık
d. kim vefā itmez 1,7
diş diş
d.-i güher 7,2
d.-i lūlū 4,1
d.-üñ dürlerine 3,3
dīv (f) şeytan
fitne d.-i-n-i bende bıraġuban 1,16
dīvān (a) divan, şiir mecmuası
tolduram . . defterle d.-ı 1,26
doğruluḳ doğruluk, düzlük
d.-la ḳulluḳ itdügiçün 10,2
dōst (f) yar, sevgili
nedīm u d. didi 6,9
dök- dökmek
niçe dürdāne d.-er-sen 7,2
dehānından dür-i maᶜnī d.-er 1,17
dört dört
bu d.-i saḳlağıl 1,24
bu d.-iyle bezenmişdür 1,6
dudaḳ dudak
d.-ı mercān 7,2
dur- -dır (muzaride)
ᶜAlī d.-ur 1,14
cihān cennet olup d.-ur 1,11
Dehhānī d.-ur şemᶜ gibi zār 7,9
güher kānı d.-ur 3,9
yiri d.-ur 1,18
dilegüm bu d.-ur 1,24
dut- tutmak
cemālüñ . . . cihānı d.-d-ı ser tāser 2,7
Rūm ilin şiᶜriyle . . . d.-d-ı Dehhānī 2,7
sāyesi d.-mış cihānı 9,4
gül üstine d.-mış-dur sögüt çetr-i Süleymānı 1,3
ḳulağuñda d.-a-sen sözümüñ dürrin 1,18
ḫātemin dilde d.-ar 9,5
dutış- tutuşmak
d.-ısar süveydāya 8,8
dün gece
d. gün yanar 3,8
dünyā (a) dünya
bezesün bāġ-ı d.-y-ı 1,21
ᶜalā'-i dīn u dünyā 1,13
dür (a) inci, inciler
ḳulağuñda dutasen sözümüñ d.-i-n 1,18
dişüñ d.-ler-i-n-e lālā olursa 3,3
ol d.-den ḫacāletde ḳalupdur d.-i ᶜummanī 1,18

d.-i ma^c^nī döker 1,17
dürdāne (f) inci tanesi
d. dökersen 7,2
dürlü çeşit
bu d. gül 1,7
düş- düşmek
ne d.-d-i bunça sevdāya 3,4
gönül sevdāsına d.-miş 3,4
d.-er biñ iḥtirāḳ aya 3,5
dağlara d.-se-m 4,4
yārinden ayru d.-el-den 6,9
düşmen (f) düşman
güler d. binüm ağladuğuma 5,8
düşvār (f) güç
ele d. irişür 7,7
ebrū (f) kaş
küşe-i e.-sı-n-ı 9,4
efġān (a) figanlar, feryatlar
göge irürdi . . . e.-ı 1,2
efsūn (f) büyü, sihir
e. oḳıp 6,2
eg- iğmek
geçürme furṣatı boynuñ e.-üp 6,6
eger (f) eğer (krş. ger)
e. . . ḳılursa 1,8
e. oḳ urmadısa 1,5
e. . . . diler ise 1,14
e. emse idi 2,4
e. salmaz ise sāye 8,1
e. gül urmadısa 6,4
egerçi (f) her ne kadar (krş. gerçi)
e. cen^c^ şem^c^ isen . . .
perīşān ḳılma saçuñı 2,5
e. kim muṭavveldür . . .
sor . . . disün 3,2
ehl (a) sahip, mensup
cennet e -i-n-den 8,1
e.-i niyāza 8,4
el el
ḳadeḥ e.-ü-m-de 6,5
aġyār e.-i-n-den . . .
iremez 7,8
e.-e düşvār irişür 7.7
e.-ü-ñ-e āsān ire 7,7
elḥān (a) nağmeler, güzel sesler.
olup . . . ḫōş-e.-ı 1,12
em- emmek
eger e.-se idi sinüñ leb-i la^c^lüñden İskender 2,4
erkān (a) rükünler
cihānuñ çār e.-ı 1,6
esirge- esirgemek, sakınmak
e. ben perīşānı 2,5
eyā (f) ey
e. şāhum 1,26
e. şāh-ı felek-rif^c^at 1,15
eyle- etmek, eylemek, yapmak
āzād (şād, Ferhād, mu^c^tād, ad, ābād) e.-di 10,1—7
dād e. 10,7
eyle- etmek, eylemek (yardımcı fiil)
ṣabr e. 7,1
eyvān (f) yüksek yazlık oda
ḫōş e. olur 9,4
fānī (a) fani
^c^ömrdür f. 6,8
bu ^c^ālem-i f. 1,7
felek (a) gök
ider tābān f.-de māh-ı tābānı 2,3
felek-rif^c^at (a) gök yüksekliklİ

şāh-ı f. 1,15
şehinşāh-ı f. 1,13
Ferhād (f) Ferhad(Şirin'in âşıkı)
bini F. eyledi 10,3
dağlara düşsem . . F.-veş 4,4
feryād (f) feryat
ḳo bu f.-ı 7,3
f. u fiġān itme 7,6
fettān (a) fitneci
ḳaşı f. (-dur) 4,2
fiġān (a) feryad
ider . . . f. 1,4
feryād u f. itme 7,6
firḳat (a) ayrılık
f. niçe bir ola 7,4
fitne (a) fitne
f. dīvini 1,16
f. devridür 9,5
furṣat (a) fırsat
geçürme f.-ı 6,6
geç- geçmek
g.-er ḥüsn devrānı 2,6
gül bigi g.-er uş tiz ᶜömr devrānı 6,6
gül devri bigi tīzçek g.-er bu ᶜömr devrānı 1,8
geçür- geçirmek
g.-me furṣatı 6,6
ᶜömrüñi g.-me żāyiᶜ 1,8
gel- gelmek
tapuña g.-d-i 1,19
cemālüñle bir araya g.-ür olsa muḳābil ay 3,5
g.-ü-ñ teferrüc idelüm 6,1
ger (f) eğer (krş. eger)
g. istersen 1,7
g. inanmazsañ 1,11
g. . . . başum gitse 3,7
g. . . . ḫaber virmez ise 4,6
gerçi (f) her ne kadar (krş. egerçi)
g. . . . güher kānı durur, illā zer oldı işi 3,9
getür- getirmek
naṣ g.-di 10,5
gevher (f) cevher (krş. güher)
zihī g. 4,1
gibi gibi (krş. bigi)
nerkis g. 1,11
ᶜayın (ᶜAlī) g. 1,14
su g. 5,6
ḳarınça g. 7,4
şemᶜ g. 7,9
ġonca g. 7,6
gül ġonca g. 7,3
ḳaddüñ nihāli g. 8,2
şeftālū-yı lebüñ g. 8,2
gül budağı g. 9,3
giçe gece
ider g. u gündüz fiġān 1,4
girü geri, tekrar
savdı başumdan g. hicrānı 2,1
giryān (f) ağlar
g. olur 9,1
git- gitmek
başum g.-se 3,7
gizle- gizlemek
g.-di ḫaṭṭı Dehānī (dehānı) 9,5
gizlü gizli
ḫaber virmez ise g. 4,6

gök gök
bülbül g.-e irürdi 1,2
gönül gönül
g. sevdāsına düşmiş 3,4
g. virdüm 3,6;
virdi g. 3,9
g. virmek 3,6
ṣabr eyle g. 7,1
g.-ü -m-i ṣād eyledi 10,1
ṣād olsun g.-i anuñ 10,1
g.-den . . . çıḳaram 4,7
gör- görmek
yüzüñi g.-d-ü-m 1 22
ḳad-i bālāñı çün g.-d-ü-m 3,6
devletüñde ben g.-e-m mil-k-i Ḫorāsānı 1,19
kim g.-e ẓāhir, diler ise 1,14
g., ki güldür ḥūr u ġılmānı 1,11
göz açup g. cihānda ṣīr-i merdānı 1,14
yürekde g., peykānı yoḳmı 5,4
saçuñ g.-üp . . sevdāsına düşmiş 3,4
yüzin g.-üp urur yire 4,1
yaşum g.-üp yüzüme niçün baḳmaya 8,6
ḥasūd g.-üb-en disün 6,5
g.-en dir kūşe-i ebrūsını 9,4
gör- (yardımcı fiil)
süre g. devr-i ḥüsnüñi 2,6
görin- görünmek
hāle g.-se kenār-ı māhda 9,1
gövde gövde, vücut
san anı b. ḳuru g. 1,10
göz göz
g. ḳara idüp 3,4
g.-ler-ü-m . . oldı nūrā-nī 2,1
g.-ler-ü-m giryān olur 9,1
g.-ler-ü-ñ . . . ḫancer
çeker 9,2
g.-ü-m-e ḳarşu 4,5
ṣīrīn degülmi ṣūḫ g.-ü-ñ 8,8
g.-ü-ñ ṣadefinden 7,2
g.-ü-ñ aç 1,11
g.-i cādū (-dur) 4,2
g.-i (-n) . . boynuma çaldı 5,5
g.-i-n ṣād eyledi 10,5
g. açup 1,14
gözgü ayna
ḳatı yüzlü imiş g. 4,3
gözle- gözlemek
niçe g.-y-e-m ol ḳaşı 4,5
güher (f) cevher (krş. gev-her)
g. kānı 3,9
dişi g. . . . ire 7,2
aruldukda g.-veş-dür 4,1
gül (f) gül
g. yine bezemişdür 1,1
ʿazīz oldı g. 1,4
oḳ urmadısa g. 1,5
g. urmadısa . . . oḳ 6,4
ḳarşuma g. 6,5
g.-dür ḥūr u ġılmānı 1,11
yüzi g.-dür 4,2
g. ġonca 7,3
g. yüzüñde 9,1
g. budaġı 9,3
g. devri(nde) 1,8; 6,7
g. vaṣlı 7,3
g. üstine 1,3
yañaġı g. nigār 1,9
g. bigi 6,6
bu dürlü g. ger isterseñ 1,7
teferrüc idelüm g. u gülis-tānı 6,1

cennet itdi g.-i terle bāğ u bōstānı 6,2
g. u meyle kişi beslemese cānın 1,10
g. u şarāb ile . . . ᶜömrüñi sür 6,8
g.-i sūrī 1,6
g.-i sūsen 1,6
g.-i nesrīn 1,6
g.-i raᶜnā 1,6
g.-i ḫōd-rū 4,1
gül- gülmek
g.-er düşmen 5,3
sun i sāḳī g.-e g.-e 1,1
gül-efşānī (f) gül saçıılık gül dağıtıcılık
ḳıla . . g. 1,9
gülistān (f) gül bahçesi
g. ire 7,6
teferrüc idelüm gül u g.-ı 6,1
bezemişdür . . . ṣaḥn-ı g.-ı 1,1
iç . . . g.-da 1,9
ağzı g. ire 7,3
gülşen (f) gül bahçesi
bezm-i şehinşehdür . . . g. 1,12
g.-de salınsañ 9,3
gün gün
bir g. 3,3; 7,5; 7,8
bir iki g. 7,5
bu g. 1,1; 1,12; 1,17; 2,6; 2,7; 3,3; 3,8
gün güneş
g. yüzüñde 9,1
cemāli talᶜatı g.-üñ 1,20
kemāl-i devletüñ g.-i 1,21
gündüz gündüz
ider giçe u g. fiğān 1,4
ġāfil (a) gafil
i ġ. 1,8
ġam (a) keder
ġ.-dan āzād eyledi 10,1
ġamze (a) gamze
ġ.-ñ oḳı 5,4
ġāliye-sā (f) galiye gibi
sor . nesīm-i ġ.-y-a 3,2
ġarīb (a) zavallı, kimsesiz
ġ.-üñ ḳanı 5,6
ġılmān (a) cennet hizmetçileri
güldür ḥūr u ġ.-ı 1,11
ġonca (a) gonca
ġ. gibi 7,6
gül ġ. gibi 7,3
ḫaber (a) haber
ḫ. virmez ise 4,6
ḫ. virmeye 4,6
resmī ḫ. . , olur muḫtaṣar lezīz 8,7
ḫ.-i Yūsuf-ı Kenᶜān ire 7,5
ḥabīb (a) sevgili
yüzüme . . bakmaya ḥ. 8,6
ḫacālet (a) utanç
ḫ.-de ḳalupdur 1,18
Ḥaḳ (a) Tanrı
sini Ḥ. müstedām itsün 1,23
ḥaḳ (a) hak, için
binüm ḥ.-u-m-da ḳılduñ 1,25
ḫāl (a) ben
ḫaṭ u ḫ. u saçuñ görüp 3,4
hāle (a) hale
h. görinse kenār-ı māhda 9,1
ḫancer (a) ḫançer
ḫ. çeker 9,2
ḫ.-le-y-i-n boynuma çaldı 5,5

ḥasan-ṣūret (a) güzel yüzlü
ḥ. (- dür) 4,2
ḫaṭ (a) tüy, çizgi, yazı
yüzünde ḫ. belürse 9,1
ḫ. u ḫāl u saçuñ görüp 3,4
gizledi ḫ.-ı Dehānī (dehānı) 9,5
ḫaṭā (a) yanlış
ḫ. didüm 2,2
ḫātem (a) mühür, yüzük
ḫ.-i-n dilde dutar 9,5
ḥasūd (a) kıskanç
ḥ. görüben disün 6,5
ḥayrān (a) şaşmış, sarhoş
serv-i revān ḥ. olur 9,3
ḥayvān (a) hayvan
isteyüp āb-ı ḥ.-ı ,,hayat suyu" 2,4
ḫazān (f) son bahar
noḳṣān ḫ.-ı-n-dan ilāhīm
saḳlasun anı 1,21
hecr (a) ayrılık
inçeldise h. ile 7,4
hem ( ) ve, de
nedīm u h. ḫōş-elḥānı 1,12
şekerden h. daḫı datlu 4,4
hemīşe (f) daima
h. . . . . bezemez 1,20
saḳlagıl muḥkem h. 1,24
her (f) her
h. dem 1,9; 4,1
h. kim 1,14
h. cem^c arasında 2,5
h. meclis içinde 1,17
hergiz (f) aslâ
h. ḫaber virmeye 4,6
hezār (f) bin; bülbül
itdi ^cāşıḳ-ı Mecnūn h. destānı 6,3

ḫışm (f) öfke
ḫ. yasını 4,5
hicrān (a) ayrılık
savdı . . . h.-ı 2,1
hīç (f) hiç
h. uçı yoḳdur 3,2
aġarmaz h. Dehhānī 4,7
Hindū (f) Hindli, siyah yüzlü kimse
aġarmaz . . . yuyuban ṣūret-i H. 4,7
ḫōd-rū (f) kendi kendine büyüyen
urur yire özin . . . gül-i ḫ. 4,1
Ḫorāsān Horasan
görem milk-i Ḫ.-ı 1,19
ḫōş (f) güzel, iyi
ḫ. eyvān 9,4
ḫ. iḥsānı 1,24
ḫ. . . . . . . sür 6,8
ḫōş-elḥan (fa) hoş sesli
ḫ. e.-ı 1,12
ḫūbān (f) güzeller
ḫusrev-i ḫ. 10,8
ḥūr (a) huri
güldür ḥ. u ġılmānı 1,11
ḫusrev (f) padişah
ḫ.-i ḫūbān iden 10,3
ḥüsn (a) güzellik
ḥ. devrānı 2,6
ḥ.-ü-ñ-üñ da^cvāsın 10,5
milk.i ḥ. 10,7
kemāl-i ḥ.-ü-ñ-üñ noḳṣānı 5,7
süre gör devr-i ḥ.-ü-ñ-i 2,6
cemāl-i ḥ.-ü-ñ-e maġrūr olursen 5,7
ḥüzn (a) hüzün
ḥ. ile ḳatlan 7,5

ᶜışḳ (a) aşk
  Bīsütūn-ı ᶜı. içinde 10,3
i ey
  i sāḳī (ġāfil, bülbül, şīveger sīmber, büt-i Çīnī) 1,1; 1,8; 7,3; 7,6; 8,4; 8,5; 2,7
i- imek
  bende i-d-i 10,2
  emse i-d-i 2,4
  belā i-miş 3,6
  ḳatı yüzlü i.-miş 4,3
  ister i-se-ñ 10,7
  ḳanda i-se 8,3
  diler i-se 1,14
  ḫaber virmez i-se 4,6
  salmaz i-se sñye 3,1
icāzet (a) izin
  i. vir 1,19
iç iç
  yanar i.-ü-m-de 3,8
  meclis i.-i-n-de 1,17
  Bīsütūn-ı ᶜışḳ i.-i-n-de 10,3
iç- içmek
  müdām i. 1,9
  yir yutmadın sen i. 6,7
içün için
  laᶜlüñ i. 9,2
iḥsān (a) bağışlama
  saḳlaġıl . . . ḫoş i.-ı 1,24
iḥtirāḳ (a) tutuşma
  düşer biñ i. aya 3,5
iki iki
  i. mest 9,2
  bir i. gün 7,5
iḳlīm (a) arzın yedi bölgesinden her biri
  sefer ḳıldum bu i.-e 1,22
il ülke
  Rūm i.-i-n „Anadolu". . dutdı 2,7
ilāhī (a) Tanrı
  i.-m saḳlasun 1,21
ile ile
  iç bir yañaġı gül nigār i. 1,9
  seḥānuñ luṭf i. kānı (olduñ) 1,25
  gül u şarāb i.
  sür 6,8
  inçeldise hecr i. 7,4
  ḥüzn i. ḳatlan 7,5
  ḳadr i. olur leẕīẕ 8,6
  salınsañ nāz i. 9,3
  od i. ḳorḳutma 10,4
  dād i. . . . ābād eyledi 10,7
ile ve, ile
  baḫt i. devlet ḳılur . .
  secde 1,15
  saḳlaġ l . . dīn i. ᶜadlī 1,24
  şīrīn degülmi şūḫ gözüñ laᶜlüñ i. 8,3
illā (a) hele, bahusus
  güher kānı durur, i. zer oldı işi 3,9
īmān (a) iman
  ī.-ı yoḳmı 5,3; 5,5
  seversen dīn u ī.-ı 1,23
imkān (a) imkân
  tapuña irmege i.-ı yoḳmı 5,8
inan- inanmak
  ger i.-maz-sa-ñ, gözüñ nerkis gibi aç 1,11
  maḳṣūd i., kim ele düşvār irişür 7,7
inçel- incelmek
  i.-d-i-se . . . bilüñ 7,4
ir- ermek, gelmek
  tapuña i.-meg-e imkānı yoḳmı 5,8

dermān (cānān, dudaġı mercān, aġzı gülistān, Süleymān Yūsuf-ı Kenᶜan, gülistān, āsān, pinhān, pāyān) i.-e, umma 7, 1—9
saña ṣol yār i.-e-mez (i.-mez) 7,8

iriş- gelmek
sefer ḳıldum . . . i.-d-ü-m 1,22
bahār i.-d-i 6,1
ele düşvār i.-ür 7,7

irür- vardırmak
bülbül göge i.-d-i 1,2

is̱bāt (a) isbat
ḥüsninüñ daᶜvāsın i. itmege 10,5

İskender (a) İskender
emse idi . . . . İ. 2,4

iste- istemek, aramak
bu dürlü gül ger i.-se-ñ . . . i. 1,7
i.-er iseñ . . . ., dād eyle 10,7
eger emse idi . . .,niderdi i.-y-üp bunça . . . āb-ı ḥayvānı 2,4

iş iş
zer oldı i.-i ,,işi âlâ oldu" 3,9

işit- işitmek
adın i.-ür-d-ü-m 1,28
diri olduḳça . . . , i.-esen 1,26
i-üp . . . . sefer ḳıldum 1,22

it- yapmak, kılmak, etmek
cennet i.-d-i 6,2
i.-d-i . . . hezār destānı 6,3
i.-er leẕīẕ 8,1; 8,3
i.-er tābān 2,8
az i.-me 3,4
müstedām i.-sün 1,23
bilüsüzlük i.-üp . . muḳābil oldı 4,3
ḫusrev-i ḫūbān i.-en 10,3
ḳulluḳ i.-düg-i-çün āzād eyledi 10,2

it- etmek (yardımcı fiil; krş. eyle-, ḳıl-)
ḳatl i.-d-i 1,13
i.-er . . . fiġān 1,4
vefā i.-mez 1,7
feryād u fiġān i.-me 7,6
teferrüc i.-elüm 6,1
luṭf i.-üp savdı 2,1
göz ḳara i.-üp ne düşdi 3,4
sirāyet i.-üben . . dutışısar 3,8
ṣabr i.-meg-üñ oranı 5,1
naş' getürdi . . . is̱bāt i.-meg-e 10,5

ittiṣāl (a) yakınlık
cemālüñ i.-i-n-den düşer biñ iḫtirāḳ 3,5

kāfir (a) dinsiz
k.-üñ īmānı 5,3

kān (f) maden yeri
sehānuñ . . . k.-ı (olduñ) 1,25
güher k.-ı durur 3,9

kelām (a) söz
k. virdi 6,3
k.-ın virdi 1,2

kemāl (a) olgunluk, mükemmellik
k.-i devletüñ güni 1,21
k.-i ḥüsnüñüñ noḳṣānı 5,7

Kenᶜān (a) Ken'an eli

Yūsuf-ı K. 7,5
Ken^cānī (a) Ken'an elli
pīr-i K. 1,4
kenār (f) kenar
k.-ı māhda 9,1
ki (f) ki (ilgileme, „relativ" zamiri: krş. kim)
bir yañağı gül nigār, k. . . kıla gül-efşānī 1,9
bir ḳuru gövde, k. yoḳdur ^caḳlı u cānı 1,10
şāh-ı felek-rif^cat, k. . . . baḫt . . . ḳılur . . secde 1,15
zihī devlet, k. gözlerüm . . oldı nūrānī 2,1
zihī devlet, k. aruluḳda güherveşdür 4,1
bu resme, k. Dehhānī durur şem^c gibi zār 7,9
sözümüñ dürrin, k. ol dürden ḥacāletde ḳalupdur 1,18
ol, k. yārüñ ḳaşını nūn u gözin ṣād eyledi 10,5
ki (f) ki (bağlama edatı „conjonction"; krş. kim)
sun . . . , k. gül yine bezemişdür 1,1
kelāmın virdi . . , k. bülbül göge irürdi 1,2
^caceb degül, eger bülbül ḳılursa naġme-i Dāvud, k. gül üstine dutmışdur sögüt çetr-i Süleymānı 1,3
^cömrüñi geçürme żāyi^c . . , ḳ. gül devri bigi tīzçek geçer ^cömr devrānı 1,8
Süleymān rūḥı şād oldı, k. fitne dīvini bende bıraġuban bezemişsen . . . dünyāyı 1,16
süre gör dev-i ḥüsnüñi, k. geçer ḥüsn devrānı 2,6
yiridür dağlara düşsem . . . andan, k. şīr'n sözleri vardur 4,4
niçe gözleyem ol ḳaşı, k. hışmı yasını ḳurmış 4,5
yir yutmadın sen iç . . . , k. Ḳārūn-ı muḥteşem ḳanı 6,7
^caceb degül, eger bülbül ḳılursa naġme-i Dāvud, k. gül üstine dutmışdur sögüt çetr-i Süleymānı 6, 2
geçürme furṣatı . . . , k. gül bigi geçer tīzçek ^cömr devrānı 6,6
niçe cān virmeyen, k. olur cān . . . leẕīẕ 8,5
bezm-i şehinşehdür leṭāfetde bu gün gülşen, k. olup bülbül u ḳumrī nedīm u hem ḫoş elḥānı 1,12
gör, k. güldür ḥūr u ġılmānı 1,11
biḥamdillah. k. medḥuñi . . . dehānından dür-i ma^cnī döker 1,17
ne miḳdārı ola cānuñ, k. beñzedem saña cānı 2,2
degül mümkin, k. göñülden . . çıḳaram 4,7
^caceb ne siḥr oḳıp ürdi, k. itdi hezār destānı 6,3
icāzet vir . . . , k. görem 1,19

ᶜalā-i dīn u dünyā çün k. ḳatl itdi ᶜAlī bigi 1,13
ᶜömrüñi sür tā k. ᶜömrdür fānī 6,8

kim kim
k. anı bir çöpe saya 3,1
her k. göre ẓāhir 1,14

kim ki (ilgileme „relativ" zamiri; kış. ki)
varmıdur nihāl, k . . . vire s̱emer 8,2
ne, k. vardur 1,25

kim ki (bağlama edatı „conjonction" krş. ki)
vaṣf-ı lebüñle şiᶜrüm olur . . . leẕīẕ. k. ābı ḳand-ı nāb-ı mükerrer eder leẕīẕ 8,1
şīrīn degülmi şūḫ gözüñ . . . , k. bādāmı . . . ider . . leẕīẕ 8,3
luṭf ḳıl, k. nāz-ı nāzenīn olur . . . leẕīẕ 8,4
beyānın uzatma. k. resmī ḫaber . . olur muḫtaṣar leẕīẕ 8,7
dād eyle, k. pādişehler dād ile milkini ābād eyledi 10,7
ḳorḳutma vāᶜıẓ bizi, k. laᶜl-i nigār cānumuz . . oda yanmağa muᶜtād eyledi 10,4
bilüsüzlük idüp bu, k. muḳābil oldı yüzine 4,3
ḳamuya rūşen oldı, k. ḳatı yüzlü imiş. 4,3
maḳṣūd inan, k. ele düşvār irişür 7,7
ḳorḳaram, k. ḳan olur 9,2
dirīġ, k. vefā itmez 1,7
egerçi, k. muṭavveldür 3,2
nite, k. Rūm ilin . . . dutdı 2,7

kimsene kimse
k. ḫaber virmeye 4,6

kirpik kirpik
k.-ler oḫını 4,5

kişi insan, kişi
k. beslemese cānın 1,10
olur cān ᶜazīz k.-y-e . . . leẕīẕ 8,5

kūşe (f) uç, bucak
gören . . k.-i ebrūsını 9,4

ḳad (a) boy
ḳ.-ün nihāl 8,2
bende idi . . . . . ḳ.-i-n-e 10,2
ḳ.-i bālāñı çün gördüm 3,6

ḳadeḥ (a) kadeh
ḳ. elümde 6,5
bir ḳ.-le . . . ġamden āzād eyledi 10,1

ḳadr (a) değer, kıymet
ḳ. ile olur sīm u zer leẕīẕ 8,6

ḳal- kalmak
ḫacāletde ḳ.-dur dürr-i ᶜummāᶜnī 1,18

ḳalem (a) kalem
ḳ. yazdı 3,7
ḳ. bigi 3,7

ḳamu her kes
ḳ.-y-a rūşen oldı 4,3

ḳan kan
ġarībüñ ḳ -ı yoḳmı 5,6
süçi yürek ḳ -ı-dur 6,7
ḳ.-u-m-ı toprağa ḳarduñ 5,6
ḳ.-a bulaşupdur 1,5

bulaşdı ḳızıl ḳ.-a 6,4
ol iki mest arasında . . .
ḳ. olur 9,2
ḳand (a) şeker
ḳ.-i nāb-ı mükerrer ider leẕīẕ 8,1
ider ḳ.-ler leẕīẕ 8,3
ḳanda nerede
ḳ. ise 8,4
ḳanı hani, nerede
Ḳārūn-ı muhteşem ḳ. 6,7
ḳar- karıştırmak
ḳanumı toprağa ḳ.-d-u-ñ 5,6
ḳara kara
göz ḳ. idüp 3,4
ḳarınça karınca
ḳ. gibi
ḳarşu karşı
ḳ.-u-m-a gül 6,5
ḳ.-u-ñ-a başın ṣalup 9,8
ḳ.-u-ñ-a ḳıla . . . gülefşānī 1,9
gözüme ḳ. 4,5
Ḳārūn (a) Karun
Ḳ.-ı muhteşem ḳanı 6,7
ḳaş kaş
ḳ.-ı fettān 4,2
yārüñ ḳ.-n-ı nün . . . . eyledi 10,5
gözleyem ol ḳ.-ı 4,5
ḳatı sert, utanmaz
ḳ. yüzlü 4,3
ḳatl (a) öldürmek
ḳ. itdi 1,13
ḳatlan- katlanmak, tahammül etmek
ḥüzn ile ḳ. 7,5
ḳıl kıl
ḳ. yaranlara 4,6
ḥaber virmeye bir ḳ-ça 4,6
ḳ. be-ḳ. distün 3,2
ḳıl- yapmak, kılmak, etmek
binüm ḥaḳḳumda ḳ.-d-u-ñ sen 1,25
ḳ.-d-ı cihānı nūrānī 6,1
yüce boyuñ ḳ.-ur bende 2.3
ki . . ḳ.-a . . . gül-efşānī 1,9
perīşān ḳ.-ma saçuñı 2,5
ḳıl- etmek (yardımcı fiil, krş. it-, eyle)
sefer ḳ.-d-u-m bu iḳlīme 1,2[2]
baht ile devlet ḳ.-ur dergāhuña secde 1,15
bülbül ḳ.-ur-sa nağme-i Dāvud 1,3
luṭf ḳ. 8,4
ḳızıl kırmızı, kızıl
ḳ. ḳana 6,4
ḳo- bırakmak
ḳ. bu feryādı 7,3
ḳorḳ- korkmak
ḳ.-ar-am, kim ḳan olur 9,2
ḳorḳut- korkutmak
od ile ḳ.-ma vāʿıẓ bizi 10,4
ḳul kul, köle
ben ḳ.-u-ñ 1,26
ḳulaḳ kulak
ḳ.-u-ñ-da dutasen 1,18
ḳulluḳ kulluk, kölelik
ḳ. itdügiçün 10,2

ḳumrī (a) kumru
olup bülbül u ḳ. nedīm u hem ḫoş elḥānı 1,12
niçe niçe nedīm u dōst didi ḳ. bigi 6,9
ḳur- kurmak
ḫışmı yasını ḳ.-mış 4,5
ḳuru kuru
bir ḳ. gövde 1,10
laᶜl (a) yakut; dudak
emse idi sinüñ leb-i l.-ü-ñ-den 2,4
şīrīn degülmi şūḫ gözüñ l.-ü-ñ ile 3,3
l.-ü-ñ içün . . . . ḫancer çeker 9,2
l.-i nigār cānumuz bizüm oda yanmaġa muᶜtād eyledi 10,4
lālā (f) lala
l. olursa lūlū-yı l. 3,3 bu manṣıb çoḳ degülmidür . . . lūlū-yı l.-y-a 3,3
lāle (f) lâle
lūlū-yı l. 3,3
leb (f) dudak
şīrīn l.-ü-ñ-e ben niçe cān virmeyem 8,5
emse idi sinüñ l.-i laᶜlüñden 2,4
vaṣf-ı l.-ü-ñ-le şiᶜrüm olur . . . lezīẕ 8,1
şeftālū-yı l.-ü-ñ gibi vire ṣemer 8,2
l.-i şekker 4,2
leṭāfet (a) hoşluk
bezm-i şehişehdür l.-de . . . gülşen 1,12
Leylī (a) Leylâ
cemlā-i ṣūret-i L. 1,2
cemāl-i ṭalᶜat-ı L. 6,3
lezīẕ (a) lezzetli
olur . . . l. 8,1; 8,4; 8,5; 8,6; 8,7
ider l. 8,1; 8,3
vire ṣemer l. 8,2
lūlū (a) inci
dişi l. 4,1
l.-yı lālā (ya) „parlak inci" 3,3
luṭf (a) lûtüf
seḫanuñ l. ile kānı (olduñ) 1,25
l. idüp 2,1
l. ḳıl 8,4
maᶜāẕallah (a) Allah saklasın
ḫaṭā didüm m. 2.2
maᶜden (a) menba, maden
vefānuñ m.-i olduñ 1,25
maġrūr (a) mağrur
m. olursen 5,7
māh (f) ay
hāle belürse kenār-ı m.-da 9,1
ider tābān . . . m.-ı tābānı 2,3
maḳṣūd (a) maksat
m. . . . düşvār irişür 7,7
maᶜni (a) mana
dür-i m. döker 1,17
manṣıb (a) mertebe
bu m. çoḳ degülmidür 3,3
meclis (a) toplantı
her m. içinde 1,17
Mecnūn (a) Mecnun
itdi ᶜāşık-ı M. hezār destānı 6,3
kelāmın virdi M.-a 1,2
medḥ (a) övme, medih
m.-ü-ñ-i bu gün her meclis

içinde 1,17
sinüñ m.-ü-ñ-le tolduram 1,26
meger (f) meger
m. bezm-i şehinşehdür . . .
gülşen 1,12
m. ger ḫaber virmez ise 4,6
melek-sīret (a) melek huylu
m. (-dür) 4,2
mercān (a) mercan
dudağı m. ire 7,2
merdān (f) adamlar
gör . . . şīr-i m.-ı 1,14
Mervān (a) Mervan
ḳatl itdi nesl-i M.-ı 1,13
mest (f) sarhoş
ol iki m. arasında . . .
ḳan olur 9,2
mevsim (a) mevsim
bu m.-de . . . kişi beslemese cānın 1,10
bu m.-de . . . bezemez 1,20
mey (f) şarap
gül u m.-le kişi beslemese cānın 1,10
Mıṣr (a) Mısır
M. şehrinde 1,4
mihr (a) güneş, muhabbet
yüzüñ m.-i ider tābān 2,8
miḳdār (a) kıymet
ne m.-ı ola cānuñ 2,2
milk (a) ülke
m.-i-n-i ābād eyledi 10,7
m.-i ḥüsn ābād ola 10,7
görem m.-i Ḫorāsānı 1,19
miskīn (a) mikin
zī m. göz 3,4
muḥkem (a) sağlam
saḳlağıl m. 1,24
muḫtaṣar (a) kısa
resmī ḫaber . . . olur
m. leẕīẕ 8,7
muḥteşem (a) muhteşem
Ḳātūn-ı m. ḳanı 6,7
muḳābil (a) karşı
m. oldı yüzine 4,3
gelür olsa m. ay 3,5
mūm (f) mum
yanaram m.-la-y-ı-n 5,2
muʿtād (a) alışma
oda yanmağa m. eyledi 10,4
müdām (a) daima, şarap
m. iç 1,9
mükerrer (a) çift
ḳand-i nāb-ı m. 8,1
mümkin (a) mümkün
degül m. 4,7
mürüvvet (a) mürüvvet
m.-de ne, kim vardur 1,25
müstedām (a) daim, baki
sini Haḳ m. itsün 1,23
müṭavvel (a) uzatılmış
egerçi kim m.-dür 3,2
nāb (f) sâf, halis
ḳand-i n.-ı mükerrer 8,1
nağme (a) nağme, melodi
bülbül ḳılursa n.-i Dāvud 1,3
naṣṣ (a) nas, delil mahiyetinde Kur'an sözü
n. getürdi 10,5
nāz (f) naz
n.-u-ñ-ı az ime 8,4
salınsañ n. ile 9,3
n.-ı nāzenīn olur . . .
leẕīẕ 8,4
naẓar (a) kıymetlendirme
n.-da bir çöpe saya 8,1
nāzenīn (f) nazlı

nāz-ı n. olur . . . lezīz 8,4
ne ne
n. siḥr okıp 6,2
n. miḳdārı ola 2,2
n., kim vardur 1,25
n.-dür 5,2
n. düşdi bunça sevdāya 3,4
n. sanursen 5,6
nedīm (a) arkadaş, hemdem
niçe niçe n. u dōst didi 6,9
sāḳī, n. 6,5
olup bülbül u ḳumrī n. 1,12
nerkis (f) nergiz
gözüñ n. gibi aç 1.11
nesīm (a) tatlı rüzgâr
sor . . . n.-i ġāliyesāya 3,2
nesl (a) soy
ḳatl itdi . . . n.-i Mervānı 1,13
nesrīn (f) yaban gülü
gül-i n. 1,6
niçe nice, nasıl, niçin
tolduram n. defterle dīvānı 1,26
n. ḫōş eyvān olur 9,4
n. n. . . . didi ḳumrī bigi 6,9
n. gözleyem 4,5
firḳat n. bir ola 7,4
n. dürdāne dökersen 7,2
n. cān virmeyem 8,5
niçün niçin
n. bulaşdı 6,4
n. ḳana bulaşupdur 1,5
yüzüme n. baḳmaya 8,6
nigār (f) güzel
iç bir yañağı gül n. ile 1,9
laᶜl-i n. 10,4
nihāl (f) fidan
ḳaddüñ n.-i gibi bulınurmı n. 8,2
nit- ne yapmak
n.-er-d-i isteyüp . . . āb-ı ḥayvānı 2,4
nite nasıl
n. k. Rūm ilin . . . dutdı 2,7
niyāz (f) yalvarma
ehl-i n.-a nāzuñı az itme 8,4
noḳṣān (a) az, eksik
n. ḫazānından 1,21
kemāl-i ḥüsnüñüñ n.-ı 5,7
nūn (a) nun harfi
ḳaşını n. . . . eyledi 10,5
nūrānī (a) aydınlık
gözlerüm . . . *oldı* n. 2,1
ḳıldı . . . n. 6,1
vech-i n. 1,22
od ateş
bu sevdāñ o.-ı-dur 3,8
cān atma o.-a 7,1
o.-a yanmağa 10,4
o. ile ḳorḳutma 10,4
oḫ ok (bk. oḳ)
atar kirpikler o.-ı-n-ı 4,5
oḳ ok (bk. oḫ)
delüpdür cigerümi ġamzeñ o.-ı 5,4
o. urmadısa gül 1,5
gül urmadısa . . . o. 6,4
oḳı- okumak
siḥr o.-p . . . ürdi 6,2
ol o
o., ki yārüñ . . . gözin şād eyledi 10,5
o. revḥ u reyḥānı 1,1
o. dürden 1,18
o. ḳaşı 4,5
o. ẓālimüñ 5,5

o. iki mest arasında 9,2
ol- olmak
vefānuñ *ma*ᶜdeni o.-d-u-ñ 1,25
ᶜazīz o.-d-ı gül 1,4
Süleymān rūḥı şād o.-d-ı 1,16
gözlerüm . . . o.-d-ı nūrānī 2,1
zer o.-d-ı işi 3,9
muḳābil o.-d-ı yüzine 4,3
ḳamuya rūşen o.-d-ı 4,3
cemāl-i ḥüsnüñe maġrūr o.-u-r-sen 5,7
şiᶜrüm o.-ur . . lez̲īz 8,1
nāz-ı nāzenīn o.-ur . . . lez̲īz 8,4
o.-ur cān ᶜazīz kişiye . . . lez̲īz 8,5
ḳadr ile o.-ur sīm u zer lez̲īz 8.6
resmī ḫaber . . o.-ur muḫtaṣar lez̲īz 8,7
gözlerüm giryān o.-ur 9,1
bārān o.-ur 9,1
ḳan o.-ur 9,2
serv-i revān ḥayrān o.-ur 9,3
niçe ḫōş eyvān o.-ur 9,4
çoḳ bühtān o.-ur 9,5
lālā o.-ur-sa lūl-yı lālā 3,3
ne miḳdārı o.-a cānuñ 2,2
firḳat niçe bir o.-a 7,4
āşkār o.-a bir gün 7,8
ister iseñ milk-i ḥüsn ābād o.-a 10,7
cihān cennet o.-up durur 1,11
o.-up bülbül u ḳumrī nedīm u hem ḫōş elḥānı 1,12
gelür o.-sa muḳābil ay 3,5
şād o.-sun göñli anuñ 10,1
diri o.-duḳ-ça ben ḳuluñ 1,26

oran derece, ölçü
ṣabr itmegüñ o. ı yoḳmı 5,1
öğüt öğüt
göñülden ö.-le çıḳaram 4,7
öl- ölmek
ö.-mez-den öñdin 5,8
ᶜömr (a) ömür, hayat
ᶜö.-dür fānī 6,8
ᶜö. bāḳī degüldür 6,8
bāḳī ö.-ü-ñ-i sür 6,8
ᶜö.-ü-ñ-i geçürme żāyiᶜ 1,8
ᶜö.-i-n-e (t) pāyān ire umma 7,9
geçer uş tīz ᶜö. devrānı 6,6
tīzçek geçer bu ᶜö. devrānı 1,8
öñdin önce
ölmezden ö. 5,8
öz kendi
urur yire ö.-i-n 4,1
pādişeh (f) padişah
p.-ler . . . mülkini ābād eyledi 10,7
pāyān (f) son
p.-ı yoḳmı 5,2: 5,4
ᶜömrine p. ire 7,9
perīşān (f) perişan. dağınık
p. ḳılma saçuñı 2,5
esirge ben p.-ı 2,5
peyā pey (f) biri biri ardınca
atar . . p. 4,5
peykān (f) ok ucundaki demir
p.-ı yoḳmı 5,4
bulaşdı . . ḳana . . p.-ı 6,4
ḳana bulaşupdur. . p.-ı 1,5

pinhān (f) gizli
p. ire 7,8
pinhānī (f) gizlice
yanar içümde p. 3,8
pīr (f) ihtiyar
p.-i Kenᶜānī 1,4
pīşānī (f) alın
urur toprağa p. 1,15
raᶜnā (a) güzel, lâtif
gül-i r. „yarısı sarı, yarısı kırmızı gül" 1,6
resm (a) şekil
bu r.-e 6,9; 7,9
resmī (a) edebî olmayan devlete ait olan
r. ḫaber 8,7
revān (ç) yürüyen
serv-i r 9,3; 10,2
revḥ (a) hafif rüzgâr esintisi
sun . . . ol r u reyḥānı 1,1
reyḥān (a) fesliğen
sun . . . ol revḥ u r.-ı 1,1
rūḥ (a) ruh
Süleymān r.-ı ṣād oldı 1,16
Rūm (a) Rum, Romalı
R. ilin „Anadolu" . . dutdı 2,7
rūşen (f) aydınlık, vazıh
ḳamuya r. oldı 4,3
ṣabr (a) sabır
ṣ, eyle 7,1
ṣ. itmegüñ 5,1
saç saç
s.-ı sünbül (dür) 4,2
s.-u-ñ-uñ hiç uçı yoḳdur 3,2
s.-u-ñ görüp 3,4

perīşān ḳılma s.-u-ñ-ı 2,5
ṣād (a) sad harfi
gözin ṣ. eyledi 10,5
ṣadef (a) sedef
gözüñ ṣ.-i-n-den niçe dürdāne dökersen 7,2
ṣaḥn (a) avlu, meydan
bezemişdür . . ṣ.-ı gülistānı 1,1
sāḳī (a) saki
s. u nedīm 6,5
s. ğamdan āzād eyledi 10,1
sun i s. 1,1
saḳla- hıfzetmek, saklamak
bu dördi s.-ğıl muḥkem 1,24
ilāhīm s.-sun anı 1,21
sal- salınmak
boyuñ . . . s.-maz ise sāye 3,1
başın s.-up . . ḥayrān olur 9,8
salın- salınmak
gülşende s.-sa-ñ 9,3
san- sanmak, saymak
ne s.-ur-sen 5,6
s. anı bir ḳuru gövde 1,10
saña sana
s. ṣol yār iremez 7,8
beñzedem s. cānı 2,2
sav- savmak
viṣālüñ . . . s.-d-ı . . hicrānı 2,1
say- saymak, değer vermek
kim anı . . . bir çöpe s.-y-a 8,1
sāye (f) gölge
s.-si dutmış cihānı . . ḫoş eyvān 9,4
boyuñ . . . s.-maz ise s. 3,1

secde (a) secde
kılur . . s. 1,15
sefer (a) yolculuk
s. kıldum 1,22
sehā (a) cömertlik
s.-nuñ maᶜdeni olduñ 1,25
sehāvet (a) cömertlik
s.-de . . . aduñ işidürdüm 1,23
seher (a) erken sabah
s. yili 6,2
semer (a) meyva, mahsul
vire s. lezīz 8,2
sen sen
s. iç 6,
kılduñ s. 1,25
husrev-i hūbān iden s. dilber-i şīrīn-lebi 10,3
virdi göñül s. sīm-sīmāya 3,9
ser (f) baş
cihān cennet olup durur s.-a s. 1, 11
bulaşupdur s.-a s. cümle peykānı 1,5
şiᶜrüm olur s. be-s. lezīz 8,1
cihānı dutdı s. tā-s. 2,7
sermāye (f) sermaye
yiter baña bu sevdā sūd u s. 3,7
serv (f) servi
boyı s. (-dür) 4,2
s.-i revān hayrān olur 9,3
bende idi . . . kaddine s.-i revān 10,3
kılur bende s.-i āzādı 2,3
sev- sevmek
s.-er-em sini 2,2
s.-er-sen dīn u īmānı 1,23
sevdā (f) karanlık, kuvvetli aşk
yiter baña bu s. sūd u sermāye 3,7
bu s.-ñ odıdur 3,8
kalem yazdı bu s.-y-ı 3,7
göñül s.-sı-n-a düşmiş 3,4
ne düşdi bunça s.-y-a 3,4
sihr (a) büyü
ne s. okıp 6,2
Sikenber (f) İskender
S. ān u adiyle 2,6
sīm (f) gümüş
kadr ile olur s. u zer lezīz 8,6
sīm-ber (f) gümüş göğüslü
i s. 8,5
sīm-sīmā (f a) gümüş yüzlü
virdi göñül sen s.-y-a 3,9
sinden senden
dilegüm bu durur s. 1,24
sini seni
s. Hak müstedām itsün 1,23
severem s. 2,2
sinüñ senin
s. yüzüñ 1,20
s. medhüñle 1,26
s. leb-i laᶜlüñden 2,4
sirāyet (a) bulaşmak
s. idüben 3,8
sor- sormak
s. . . . disün 3,2
s.-an-a . . . ad eyledi 10,6
söğüt söğüt
dutmışdur s. çetr-i Süleymānı 1,3
söz söz
s.-ü-m-ü-ñ dürrin 1,18
şīrīn s.-ler-i vardur 4,4
s.-i-y-le . . . güher kānı

durur 3.9
dür-i ma^{c}nī döker s.-i-y-le 1,17

su   su
s. gibi 5,6

sūd (f)   kâr
yiter baña bu sevdā s. u sermāye 3,7

sulṭānī (a)   sultana has
zī ^{c}ayş-ı s. 6,5

sun-   sunmak, uzatmak
s. . . . bize ol revḥ u reyḥānı 1,1

ṣūret (a)   yüz
yuyuban ṣ.-i Hindū 4,7
cemāl-i ṣ.-i Leylī 1,2

sūrī (f)   Suriyeli
gül-i s. „Şam gülü" 1,6

sūsen (f)   susam
gül-i s. 1,6

sūçi   şarap
s. yürek ḳanıdur 6,7

Süleymān (a)   Süleyman (peygamber)
S. rūḥı şād oldı 1,16
S. ire, umma 7,4
S. bigi 1,16
dutmışdur söğüt çetr-i S.-ı 1,3

sünbül (f)   sümbül
saçı s. (-dür) 4,2

sür-   sürmek, devam ettirmek
bu bāḳī ^{c}ömrüñi s. 6,8
s.-e gör devr-i ḥüsnüñi 2,6

süveydā (a)   kalbin özü
dutışısar s.-y-a 3,8

şād (f)   memnun, mesrur
göñlümi ş. eyledi 10,1
Süleymān rūḥı ş. oldı 1,16
ş. olsun göñli anuñ 10,1

şāh (f)   şah, hükümdar
ş.-u-m 1,22
eyā ş.-u-m 1,26
eyā ş.-ı felek-rif^{c}at 1,15
ş.-ā 1,19; 1,20

şarāb (a)   şarap
gül u ş. . . . ^{c}ömrüñi sür 6,8

şecā^{c}at (a)   şecaat
saḳlağıl . . . ş.-le ḫoş iḥsānı 1,24
ş.-de aduñ işidürdüm 1,23

şeftālū (f)   şeftali
ş.-yı lebüñ gibi 8,2

şehinşāh (f)   şahların şahı (krş. şehinşeh)
ş.-ı felek-rif^{c}at 1,13

şehinşeh (f)   şahların şahı (krş. şehinşāh
bezm-i ş.-dür . . . gülşen 1,12

şehr (f)   şehir
Mıṣr ş.-i-n-de ^{c}azīz oldı 1,4

şeker (a)   şeker (krş. şekker)
ş.-den hem daḫı datlu 4,4

şekker (a)   şeker (krş. şeker)
lebi ş. (-dür) 4,2

şem^c (a)   mum
cem^c ş.-i sen 2,5
ş. gibi zār 7,9

şimdi   şimdi
ş. fitne devridür 9,5

şīr (f)   arslan
gör ş.-i merdānı 1,14

şi^{c}r (a)   şiir, nazım

ş.-ü-m olur . . lezīz 8,1
ş.-i-y-le dutdı 2,7
şīrīn (f) tatlı, Şirin
ş. lebüñ 8,5
ş. sözleri 4,4
ş. degülmi 8,3
şīrīn-leb (f) tatlı dudaklı
ḫusrev-i ḫūbān iden sen dilber-i ş.-i 10,3
şīveger (f) nazlı, cilveli
i ş. 8,4
şol şu
ş. yār 7,8
ş. kāfirüñ 5,3
ş. dişi güher 7,2
şöyle böyle, şöyle
bulaşdı . . . ş. peykānı 6,4
şūḫ (f) şen, şuh
ş. gözüñ 8,3
tā (f) ki, zira
hemīşe t. bu mevsimde . . bezemez 1,20
ʾömrüñi sür t. ki ʿömrdür fānī 6,8
tābān (f) parlak
ider t. . . . māh-ı t.-ı 2,8
ṭalʿat (a) yüz
cemāli ṭ.-ı günüñ 1,20
cemāl-i ṭ.-ı Leylī
tapu huzur, nezd
t.-ñ-a geldi 1,19
t.-ñ-a irmege 5,8
teferrüc (a) gezmek
t. idelüm 6,1
ter (f) taze
cennet itdi gül-i t.-le bāġ u bōstānı 6,2
tīz (f) çabuk
geçer . . t. 6,6
tīzçek (f t) çabukça
t. geçer 1,8
toldur- doldurmak
sinüñ medḥüñle tolduram niçe defterle dīvānı 1,26
toprak toprak
ḳanumı t.-a ḳarduñ 5,6
urur t.-a pīşānī 1,15
ṭūbī (a) tuba ağacı
ṭ.-y-e eger salmaz ise sāye 3,1
u (f) ve
giçe u gündüz 1,4
bülbül u ḳumrī 1,12
sūd u sermāye 3,7
gül u şarāb 6,8
feryād u fiġān 7,6
sīm u zer 8,6
ḫaṭ u ḫāl u saçuñ 8,4
ʿaḳlı u cānı 1,10
ḥūr u ġılmānı 1.11
ān u adiyle 2,6
nedīm u hem ḫōş elḥānı 1,12
bāġ u bōstānı 1,20; 6,2
dīn u īmānı 1,23
gül u gülistānı 6,1
gül u meyle 1,10
ʿalā-i dīn u dünyā 1,18
ʿazīz oldı gül u bülbül . . ider . . . fiġān 1,4
ḳaşını nūn u gözin ṣād eyledi 10,5
bahār irişdi u ḳıldı cihānı nūrānī 6,1
ḳadeḥ elümde u sāḳī, nedīm ḳarşuma gül 6,5
boyı serv u lebi şekker (-dür) 4,2
uç uç
saçuñuñ u.-ı 3,2

um- ummak
ire u.-m-a 7,1-9
ᶜummānī (a) ummana ait
dürr-i ᶜu. 1,18
ur- vurmak
baḫt ile devlet . . . ur. toprağa pīşānī 1,15
u.-ur yire özin . . . gül-i ḫōdrū 4,1
eger gül u.-ma-dı-sa bülbülüñ yüregine oḳ 6,4
eger oḳ u.-ma-dı-sa gül . . bülbül yüreğine 1,5
yüz u.-up tapuña geldi 1,19
uş bak, işte
u. ider . . . fiğān 1,4
geçer u. tīz 6,6
uzat- uzatmak
Dehānī (dehānı) beyānın u.-ma 8,7
ür- üflemek
bu seher yili ü.-d-i 6,2
üst üst
gül ü.-i-n-e dutmışdur 1,3
zülfi ü.-i-n-de gören 9,4
vāᶜıẓ (a) vaazeden
od ile ḳorḳutma v. 10,4
var var
şīrīn sözleri v.-dur 4,4
ne, kim v.-dur 1,25
v.-mı-dur bir nihāl 8,2
var- gitmek
baḳā bāğında v. 1,7
vaṣf (a) vasıf, tavsif
v.-ı lebüñle 8,1
vaṣl (a) kavuşma
gül v.-ı dilerseñ 7,3
vech (a) yüz
zī v.-i nūrānī 1,22
vefā (a) vefa
v.-nuñ maᶜdeni 1,25
v. itmez 1,7
vir- vermek
gönül v.-d-ü-m 8,6
virdi göñül sen sīm-sīmāya 3,9
göñül v.-d-ü-m 3,6
v.-d-i göñül 3,9
cemāl-i ṣūret-i Leylī kelāmın v.-d-i Mecnūna 1,2
cemāl-i ṭalᶜat-ı Leylī kelām v.-d-i ᶜaceb 6,8
meger gey kıl yaranlara ḫaber virmez ise gizlü 4,6
şeftālū-yı lebüñ gibi vire şemer leẕīẕ 8,2
bilinden kimsene hergiz ḫaber v.-me-y-e 4,6
icāzet v. aña 1,19
şīrīn lebüñe ben niçe cān v.-me-y-e-m 8,5
göñül v.-mek belā imiş 3,6
viṣāl (a) kavuşma
v.-ü-ñ . . . savdı . hicrānı 2,1
ya yay
ḫışmı ya-sı-n-ı ḳurmış 4,5
yā (f) yoksa, yahut
dermānı yoḳmı, y. bu ṣabr itmegüñ oranı yoḳmı 5,1
yaḳa yaka
yırtma y.-ñ-ı 7,7
Yaḳūb (a) Yakub (peygamber)
Y. bigi 7,5
yan- yanmak
y.-ar-am mūmlayın başdan ayağa 5,2
y.-ar içümde pinhānī 3,8

y.-maġ-uñ pāyānı 5,2
cānumuz bizüm oda y.-maġ-a muᶜtād eyledi 10,4
yañak yanak
ḳıla . . . y.-lar (-i-y) -la (le) gül efşānī 1,9
y.-ı gül nigār 1,9
yar- yarmak
ḳıl y.-an-lar-a ḫaber virmez ise 4,6
yār (f) sevgili
şol y. iremez 7,8
y.-üñ ḳaşını 10,5
y.-i-n-den ayru düşelden 6,9
yaş göz yaşı
y.-u-m görüp 8,6
yaz- yazmak, dağ ı̇n.ak
ḳalem y.-d-ı bu sevdāyı başuma 3,7
yıl yıl
bende idi bunça y.-lar 10,2
yırt- yırtmak
y.-ma yaḳanı 7,7
yil yel, rüzgâr
bu seḥer y.-i ürdi 6,2
yine yine
gül y. bezemişdür 1,1
oḳ urmadısa gül y. bülbül yüregine 1,5
dağlara düşsem y. Ferhādveş 4,4
y. devletüñ.le ben görem 1,19
y. gülistān ire 7,6
yir yer
y. yutmadın 6,7
y.-i durur 1,18
y.-i-dür 4,4
urur y.-e 4,1
yoḳ y.-e çoḳ bühtān olur 9,
yit- yetmek
y.-er baña bu sevdā sūd u sermāye 3,7
yoḳ yok
aldı y. bahāya 10,6
y. yire çoḳ bühtān olur 9,5
uçı y.-dur 3,5
y.dur ᶜaklı u cānı 1,10
dermānı (oranı, pāyānı, peykānı, īmānı, ḳanı, noḳsānı, imkānı) yoḳmı 5,1-8
yu- yıkamak
aġarmaz . . . y.-y-uban şūret-i Hindū 4,7
Yūsuf (a) Yusuf (peygamber)
çū Y. 1,4
ḫaber-i Y.-ı Kenᶜān 7 5
yum- yummak
aġzuñ y. ġonca gibi 7,6
yut- yutmak
yir y.-madın sen iç 6,7
yüçe yüksek
y. boyuñ 2,3
yürek yürek, kalp
süçi y. ḳanıdır 6,7
oḳ urmadısa . . bülbül y.-i-n-e 1,5
urmadısa bülbülüñ y.-i-n-e oḳ 6,4
y.-de peykānı yoḳmı 5,4
yüz yüz
y. urup 1,9
y.-ü-m-e baḳmaya 8,6
sinüñ y.-ü ñ bigi 1,20
y.-ü-ñ mihri 2,3
y.-ü-ñ-i gördüm 1,22

ay y.-ü-ñ-de ḫaṭ belürse 9,1
y.-ü-ñ-den oldı nūrānī 2,1
y.-i güldür 4,2
y.-i-n görüp 4,1
muḳābil oldı y.-i-n-e 4,3
yüzlü yüzlü
ḳatı y. imiş gözgü 4,3
ẓāhir (a) açık
göre ẓ. 1,14
ẓālim (a) zalim
ẓ.-üñ īn-ānı 5,5
żāyi^c (a) ziyan, heder
geçürme ż. 1,8
zer (f) altın
olur . . . z. lezīz 8,6
z. oldı işi „işi âlâ oldu"
3,9
zī (f) ne hoş, ne tuhaf
(krş. zihī)
z. miskīn 3,4
z. ^{c}ayş-ı sulṭānī 6,5
z. vech-i nūrānī 1,22
zihī (f) ne hoş, ne tuhaf
(krş. zī)
z. devlet 2,1
z. gevher 4,1
zülf (f) zülüf
z.-i üstinde 9,4
z.-i bigi 8,7